

Vänsterpress om Ukraina – april 2015

Vapenvilan, som slöts i februari, fortsätter att vara bräcklig och rapporter om fortsatta strider kommer då och då. Samtidigt så fortsätter krisen på andra sätt. Vi har under den senaste månaden fått rapporter om en otrevlig politisk utveckling i Ukraina, med förbud mot kommunistpartiet, antagandet av en rad odemokratiska lagar med mera. Det är detta som denna artikelsamling huvudsakligen handlar om.

Artikeln från *Arbetarmakt* nedan handlar om tidningen *Arbetaren* som under det senaste året har fört en märklig linje vad gäller utvecklingen i Ukraina – nu har man vägrat att ta in ett debattinlägg i en pågående debatt som ifrågasätter tidningens hållning som bl a yttrat sig att man publicerat artiklar och på andra sätt understött grova, dåligt underbyggda, anklagelser mot bl a den ukrainska vänsterorganisationen Borotba och mot Vänsterpartiet (se [Olustig kampanj mot ukrainska socialister och ryska Vänsterfronten](#) och [Olustig kampanj mot ukrainska socialister och ryska Vänsterfronten](#)).

En artikel är översatt från finska tidningen *Kansan Uutiset* (är från mars).

För tidigare artikelsamlingar om Ukraina, se [Svensk vänsterpress om Ukraina](#).

MF 22/4 2015

Innehåll

Arbetaren	1
<i>Efter Ukrainas nya lag: "Je suis kommunist"</i>	1
<i>Demokrati med självförtroende – en historisk parentes?</i>	3
Arbetarmakt	4
<i>Debattsvar om Ukraina – inte publicerat i Arbetaren</i>	4
Flamman	6
<i>Ukraina förbjuder kommunismens symboler</i>	6
Internationalen	6
<i>Steg mot totalförbud av kommunism i Ukraina</i>	6
<i>Kommunismen redan förbjuden i Ukraina</i>	7
<i>Två osannolika möten</i>	8
Kansan Uutiset	10
<i>De ukrainska ungtkommunisternas ledare berättar om sin våldskjutsning</i>	10
Proletären	11
<i>Liberaler och fascister förbjuder kommunismen</i>	11
<i>Tystnad råder om Ukraina</i>	12

Arbetaren

Efter Ukrainas nya lag: ”Je suis kommunist”

Linus Valtersson

Arbetaren 17/4 2015

Ukrainas parlament klubbade förra veckan enhälligt igenom ett lagförslag som förbjuder sovjetiska symboler och positiva yttranden om Sovjettiden. Förslaget betraktas av kritiker som en eftergift till landets radikala höger. Arbetarens Linus Valtersson rapporterar på plats från Odessa.

Genom ”Lagen om fördömande av kommunistiska- och nationalsocialistiska totalitära regimer i Ukraina och förbud mot propaganda av tillhörande symboler” är det ukrainska parlamentet i färd med att kriminalisera användandet av sovjetiska symboler – så som hammaren och skäran – på offentlig plats.

Den nya lagen förbjuder även ”offentlig förnekelse av den totalitära kommunistiska regimens kriminella natur, 1917–1991”.

Advokatsamfund, människorättsorganisationer och andra remissinstanser har av olika skäl varit kritiska till lagförslaget, vilket bifölls den 9 april med röstsiffrorna 254 mot 0.

Den offentliga debatten brakade lös först den gångna helgen – då de enhälligt bifallna lagförslagen redan var beslutade, genom så kallad ”påskyndad procedur”.

– Lagen handlar om att kriminalisera totalitära symboler. Men lagen är för det första totalitär i sig själv, och för det andra så handlar den mest om vänsterns ideologi och symboler. Det blir nu även kriminellt att offentligt yttra positiva saker om Sovjet-tiden, säger vänsterdebattören Sergej Movtjan som har följt lagstiftningsprocessen på plats i Kiev.

Även en del högerliberala akademiker i Kiev har varit kritiska mot att bekämpa totalitär ideologi med totalitär lagstiftning – ett upplägg som sedan länge har stått inskrivet i de nationalistiska högerpartiernas program.

I motsats till fjolårets lagstiftande mot partiet Ukrainas Kommunistiska Parti, vars organisation ansågs vara styrd av Moskva, så är den nya lagen om ”propagandaförbud” riktad mot kommunistisk ideologi i allmänhet.

Hakkors och andra nationalsocialistiska symboler – som även tidigare har varit förbjudna – är i den nya lagen likställda med ”hammaren och skäran”.

Vidare diskuteras nu på fullaste allvar huruvida offentligt sjungande av den sovjetiska statshymnen ”Sojuz Nerushimyj” kommer att omfattas av den bifallna lagen.

En av de ledamöter som aktivt röstade ja till lagförslaget var Igor Mosijtjuk – den ”social-nationalistiska” före detta kommunpolitikern i Kiev vars kanslilokal – med varghakar i entrén – fungerade som rekryteringskontor och stab för Azov-bataljonen. Mosijtjuk valdes in i det nationella parlamentet förra hösten, som representant för Radikala Partiet.

De högerradikala parlamentarikernas oreserverade stöd till lagen mot ”totalitära regimers” symboler kan förmodligen förklaras av det lagförslag om ”rättslig status och hedrande av Ukrainas frihetskämpar i det 20:e århundradet” som bifölls i parlamentet en dag tidigare.

Det är en lag som innebär ”fullständig legalisering” av medlemmar i UPA (Ukrainska Upprorsarmén, 1942–1949) och OUN (Ukrainska Nationalistorganisationen, 1927-1956).

Dessa var väpnade nationalistiska ”upprorsarméer” i Västra Ukraina som bland annat gerillakrigade mot den sovjetiska centralmakten. ”Upprorsarméerna” i fråga samarbetade även med Hitlers Wehrmacht under större delen av kriget, deltog i pogromer mot judar, samt – på eget initiativ – mot polacker.

Det senare har, i årtal, varit föremål för ständiga – politiskt initierade – omskrivningar i de ukrainska historieböckerna.

Den politiska detaljstyrningen har med den nya lagen nått ny höjd, genom att varje alternativ historiesyn – på just detta område – kriminaliseras: ”Ukrainska medborgare, utlänningar och statslösa personer som offentligt ringaktar de som stipuleras i artikel 1 [...] kan ställas till svars i enlighet med gällande ukrainsk lagstiftning.”

Den västukrainska nationalismens hjältar – de som ska hedras enligt den nya lagen – räknas dock fortfarande som ”fascister” i stora delar av landet.

En opinionsundersökning utförd av Democratic Initiatives Foundation and Ukrainian Sociology Service – över nyåret 2014–2015 – indikerar att den ukrainska befolkningen i stort, exklusive Donbass och Krim, fortfarande inte delar den historiesyn som parlamentet har lagstiftat om.

Endast 40 procent hade en ”positiv” syn på bildandet av UPA år 1942 medan 31 procent är negativa. I regionerna Donbass (den ukrainsk-kontrollerade sidan), Dnipropetrovsk, Zaporozhe, Nikolaev, Odessa, Cherson och Charkov var majoriteten ”negativ”. Det kan jämföras med att 71 procent var ”positiva” till ”Självständigheten 1992” (Sovjetunionens sönderfall), eller att hela 84 procent hade en ”positiv” syn på ”Sovjetunionens seger över fascismen” år 1945.

Det blir nu upp till den bräckliga rättsstatens domstolar att avgöra vilka arrangemang på Segerdagen – den 9 maj – som ska räknas som legala minnesceremonier och vilka som är ”totalitär propaganda”.

”Lagförslaget tvingar ett stort antal ukrainare att tystna eller bryta mot lagen i sitt eget land för att uttrycka sin åsikt, vilket är ett allvarligt problem under alla omständigheter. Med tanke på de geografiska klyftorna och det krig som förs av Ryssland, med ombud, och de obevekliga försöken att så splittring och fiendskap mellan ukrainare, vore detta särskilt destruktiv”, skriver Charkovs Människorättsgrupp i ett brev till den ukrainske presidenten.

President Petro Porosjenko har ännu inte signerat de nya lagarna, vilket fordras för att de ska träda i kraft. De enhälligt bifallna lagarna förefaller dock redan vara kohandlade – en slags eftergift till de radikala nationalisterna i parlamentet – vilket möjligen tjänar syftet att upprätthålla ett enat parlament så länge den militära konflikten med Kreml pågår.

”Je suis kommunist”, skriver den rysktalande Vänsteroppositionen på den politiska sajten openleft.ru.

Heller inte Anastasia Alekseenko, programassistent på ett tv-produktionsbolag i det rysktalande Odessa, som kallar sig själv ”ukrainsk patriot”, är särskilt entusiastisk inför den nya lagen:

– De som vill bo i Ryssland är redan fria att flytta till Ryssland. I annat fall bör de hålla käft, inte ropa ”Putin kom och hjälp oss”. Men lagstiftningen är meningslös. I stället för att slåss mot korruption i egna led så sitter de där och lagstiftar om oväsentligheter. Så har det alltid varit.

Den litauiske EU-parlamentarikern Petras Auštrevičius, från liberala ALDE, säger däremot i en intervju med nyhetsbyrån UNIAN att den nya lag som förbjuder kommunistiska symboler är ”oundviklig”.

Demokrati med självförtroende – en historisk parentes?

Daniel Wiklander

Arbetaren 17/4 2015

Det landområde som ligger inom Ukrainas moderna gränser har bevittnat massmord av ofattbara proportioner. Under nazisternas ockupation mördades uppskattningsvis fyra miljoner människor – av dem bortåt en miljon judar. Resten var icke-judiska ukrainare. Nazisternas plan var ursprungligen att rensa landet på både judar och slaver och fylla det med tyskar, som skulle bruka Europas bördigaste jord i det kommande tusenårsriket.

Bara tio år tidigare dog över två miljoner ukrainare i en svältkatastrof som hade flera orsaker, bland dem tvångskollektivisering och orealistiska femårsplaner, men där omfattningen berodde på den brutalitet med vilken de sovjetiska myndigheterna upprätthöll exportkvoterna på spannmål, utan att ta hänsyn till att landsbygdsbefolkningen dog av hunger. Den som plockade upp så lite som tre veteax från marken kunde dömas till flera år i fängelse enligt en okänd lag.

Fasorna i Ukrainas 1900-talshistoria går igen i dag. Att det finns en vilja att helt bryta med de ansvariga för Holodomor, massvälten 1932–1933, är högst begripligt, och en av anledningarna till den helt hastigt genomstressade lagen som klubbades förra veckan, som förbjuder inte bara nazistiska, utan även kommunistiska symboler. Givetvis bidrar det säkerligen att Josef Stalin under senare år blivit alltmer accepterad i Ryssland.

En idiotisk lag är det ändå. Inte minst som den som viftar med en Sovjetflagga eller vill bevara stadens Leninstaty kanske inte främst ser det som en hyllning till Holodomor.

Än värre blir det med lagen som klubbades samtidigt, och som i praktiken förbjuder akademisk forskning om Ukrainas motståndsrörelse UPA under andra världskriget. Åtminstone forskning som kommer fram till att UPA var inblandade i några som helst mord på judar eller polacker. De är nu officiellt hjältar, punkt.

Ukraina är knappast först bland demokratiska stater varken med kriminalisering av politiska symboler eller med denna typ av politiskt beslutad historieskrivning, men det är verkligen ingen ursäkt.

Även om de nya lagarna främst ska ses som positionering mot Ryssland och eftergifter till Ukrainas radikala höger, så framstår de ändå som bara en aning extremare än motsvarande tendenser i Västeuropa. Även här minskar utrymmet för alternativ till den politiska mittfåran. Statliga historiemyndigheter, lagstadgade förbud mot påståenden om historiska skeenden och kriminalisering av politiska symboler är alla tecken på en ängslig, vacklande demokrati.

En demokratisk stat med självförtroende kan hantera även antidemokratiska uttryck utan att lagstifta mot dem. Frågan är om fenomenet demokratiska stater med självförtroende bara var en historisk parentes som vi börjar se slutet på nu.

Från svenska statens extremt politiserade ”samordnare mot våldsbejakande extremism”, till Spaniens omfattande inskränkningar i mötes- och yttrandefriheten och ifrågasättande av strejkrätten över hela Europa, är det en nedmontering av demokratin vi ser.

Ukraina vill så gärna tillhöra Europa. Tyvärr passar deras nya lagstiftning alldeles för bra in i vad Europa håller på att förfalla till.

Arbetarmakt

Debattsvar om Ukraina – inte publicerat i Arbetaren

Jens-Hugo Nyberg

Arbetarmakt 20/4 2015

Jag skrev följande svar på en debatt om Ukraina i tidningen *Arbetaren* som jag deltog i. Den har inte tagit in i *Arbetaren*, men här är den. Sedan svaret skrevs har Kievregimens reaktionära karaktär ytterligare understrukits med lagen om att förbjuda all form av kommunism (formellt även nazism, men med tanke på vilken ställning nazister har haft och har på Kievsidan är det att betrakta som tomma ord – medan kommunister faktiskt förföljs). Det gäller ideologin, symboler, att försvara Sovjetryssland från 1917 och framåt. Lagen kan mycket väl komma att användas mot all form av socialism. Exempelvis har sossarna röda fanor, sjunger Internationalen, och vissa av dem talar om klasskamp). Det är denna regim som Baksi, Lännevall m.fl. uppenbarligen ser som försvaret mot den ryska imperialismen.

Den ursprungliga artikeln finns här: [Putinstyrd pseudovänster stödjer rysk imperialism](#)

Mitt första svar: [Vilken Putinstyrd vänster pratar ni om?](#)

Deras svar till mig: [Ukrainare vill också ha lyxproblem](#)

Bonus: Svar till mig från skogstokiga putinister: [Polemik med antiryska propagandister](#)

Det finns inte bara Kreml och Kiev, utan också en arbetarklass

I sitt svar till mig kör Lännevall, Baksi m.fl. hårt på de psykologiska ”analyserna”. Jag får förmoda att jag räknas till den självgoda vänstern som de nämner, och jag är vidare uppfylld av min egen förträfflighet samt sitter och har det bra i väst och förstår inte att folk i Ukraina också vill ha det bättre. Givetvis är jag också det obligatoriska nyttig idiot, om jag inte rent av är anlita (i så fall undrar jag dock var mina pengar har tagit vägen?). Hittills har jag inte sett till en endaste rubel). Jag ger mig inte in i frågan om huruvida debattörerna själva tycker att deras lilla pärlband av karaktäriseringar har någon politisk relevans eller om de bara försöker plocka billiga debattpoäng. Man skulle förvisso kunna nämna att deras inlägg inte direkt utmärks av ödmjukhet, men jag bryr mig faktiskt inte så mycket om debattörernas personliga egenskaper, det är inte där den viktiga skillnaden finns. Det som skiljer oss åt är olika politiska perspektiv.

Lännevall m.fl. väljer en sida i konflikten, närmare bestämt den som företräds och leds av regimen i Kiev. Själva uttrycker de det som att det är Ukraina de vill försvara, och jag tvivlar inte på att det är syftet, men det de gör är att sluta upp bakom Kiev. De kommer med intetsägande förbehåll som: ”de har inte vårt helhjärtade stöd”, men inte desto mindre medför deras ståndpunkt att inte kritisera några sidor hos Kievregimen, och får den således att framstå i bättre dager. Problemet är inte att de inte skriver långa stycken om den ”ukrainska nationalismen”, utan att de talar om den som om den inte vore något större problem. I sitt svar undviker de faktiskt helt att tala om Kievsidans fascister och nazister, ministerposter dessa har haft och dess väpnande, krigande bataljoner. Jag påpekar att väpnande, mordiska nazistband faktiskt är ett ganska stort problem, och debattörerna börjar jämföra den ukrainska nationalismen (inte ett ord om fascister) med det irländska motståndet mot den brittiska ockupationen. Det längsta de kan tänka sig att gå är att antyda att det kanske även kan finnas någon motsvarighet till Hamas – men i så fall är det helt och hållet Rysslands fel. Det skulle kunna vara intressant att reda ut ifall de har samma okritiska förhållningssätt till Hamas (om än inte med ”helhjärtat stöd”), men det är en bisak.

Problemet är inte att debattörerna betonar den ryska imperialismens roll – problemet är att genom att lägga all skuld på Ryssland så förskönar de den andra sidan. Jag vet inte om de

skulle säga att de granater som Kievsidas trupper har skjutit mot bostadskvarter är att betrakta som självförsvar, eller bara propaganda från Russia Today, men inget tyder på att de anser att det är något att klandra Kievregimen för. Det finns heller inget spår av att de tycker att det fanns något annat alternativ än en militär offensiv mot östra Ukraina eller att åtstramningsprogrammet som de ledande krafterna på Maidan stod för redan innan de tog makten, och som uppenbarligen skulle slå mot arbetarklassen i främst östra Ukraina (är det så de ska få lyxproblem?) är något att kämpa emot. Det handlar inte om utrymme i debattartiklar, det handlar om att de förskönar Kievsidan. Minsta verklig kritik, för att inte tala om att använda ordet "Kievregimen" anser de är att låta som Russia Today. T.o.m. hotet från de västliga imperialistmakterna är ett hopkok från Russia Today om man får tro debattörerna. Själv läser jag inte den, och min uppfattning om behovet av att bekämpa även de imperialistmakter som inte är ryska grundar sig mera i drönarbombningar av Pakistan, Jemen m.fl. länder, påtvingad ekonomisk åtstramning i exempelvis Grekland, kaoset i Irak som orsakades av invasionen och ockupationen, stöd till Saudiarabiens och Israels krigsbrott, att NATO fortsätter att sprida sina militärbaser i forna sovjetrepubliker etc. etc. Men debattörerna verkar tycka att det är paranoia att oro sig för att västimperialisterna flyttar fram sitt inflytande även i Ukraina.

Den avgörande punkten är inte om Kievregimen är precis lika dålig som Putins styre eller inte. Som jag nämnde i mitt förra svar kommer det som har hänt i Ukraina – än så länge åtminstone – inte i närheten av det den ryska imperialismen har bidragit till i Syrien. Det avgörande är istället ifall socialister ska sluta upp bakom Kievregimen eller inse att vägen framåt inte går genom att stödja en av två reaktionära, imperialiststödda sidor med viktiga fascistiska stödtrupper. Debattörerna väljer att fullt ut – med den minsta av brasklappar om att de inte gör det "helhjärtat" – ställa sig på Kievregimens sida. De intalar förmodligen både sig själva och andra att Kievsidan är bättre än den är, att den inte ska kritiseras nu och att det enda hoppet ligger i att den segrar. I detta liknar de otaliga "socialister" som för att välja den "mindre onda" sidan har slutit upp bakom reaktionära, arbetarfientliga regimer.

Jag tror inte på den metoden för att bekämpa förtryck. Kievregimens våld mot civila, deras ekonomiska åtstramningsprogram, de antiryska – inte bara anti-Putin – stämningarna och inte minst de nazistiska stödtrupperna ger snarare de ryska och pro-ryska fascisterna luft under vingarna och driver delar av östra Ukraina i famnen på Putin, som för dem därmed kan framstå som den mindre onda sidan. Det som skulle behövas är ett arbetarbaserat motstånd som riktar udden mot fascister och reaktionärer på båda sidor, som inte anpassar sig efter någon sidas imperialister, som bekämpar alla åtgärder som slår mot arbetarklassen, och istället kräver tillbaka resurserna som oligarkerna i västra såväl som östra Ukraina har stulit av folket. Delar av motståndet i östra Ukraina har haft en sådan karaktär, även om de reaktionära krafterna alltmer har fått överhanden – något som har underlättats av såväl Putin som Kievregimen, på ett direkt respektive indirekt sätt. Men det finns i både östra och västra Ukraina gott om arbetare och fattiga med intresse av att bekämpa oligarkerna som har stulit så mycket av landets tillgångar, det finns människor som kämpar för sina jobb, och levnadsförhållanden och som hatar fascister av alla slag. Det innebär att de objektiva möjligheterna att bygga ett sådant motstånd finns. Baksi, m.fl. och alla andra som sluter upp bakom ena sidans oligarker – i deras fall västra Ukrainas – är tyvärr ett hinder för att bygga ett sådant motstånd. Jag vet inte i vilken mån de ser sig som socialister, men med deras i stort sett okritiska stöd till Kievregimen ser jag inga anledningar att räkna dem till det socialistiska lägret. De kommer säkert att skriva fler svar, men jag ser egentligen ingen anledning att fortsätta debatten med dem. Deras ståndpunkter är tillräckligt väl redovisade. Det enda jag inte har fått svar på är väl egentligen varför de ska vända sig till en socialistisk tidning. Finns det ingen Miljöpartistisk tidning eller något annat som ligger mer i linje med deras ståndpunkter att skriva till?

Flamman

Ukraina förbjuder kommunismens symboler

Henning S Rubin

Flamman 16/4 2015

Ukraina likställer kommunismen med nazismen och förbjuder såväl kommunismens som nazismens symboler.

Förbjuden symbol i Ukraina

I Charkov i östra Ukraina demonterade maskerade högerextremister snabbt flera monument från sovjettiden. Stadens borgmästare protesterade mot aktionen och det faktum att polisen bara tittade på.

Som händelsen visar så riktas den nya lagen i första hand mot de krafter som ännu inte vill bryta med Ukrainas sovjetiska förflutna trots att landets makthavare gärna vill att Ukraina ska bli en del av EU och Nato. Eftersom det ukrainska parlamentet samtidigt beslöt att ge organisationerna OUN och UPA som under andra världskriget stred på Tysklands sida mot Sovjetunionen status som "hjältar i striden för Ukrainas oberoende" lär förbudet av nazistsymboler inte slå särskilt hårt: OUN och UPA använde sig nämligen av nazistiska symboler som SS-runor, som konsekvensenligt inte ska ses som anstötliga.

Kommunistpartiet förbjöds

Justitieminister Pavel Petrenko meddelade att regeringen planerar för fler åtgärder för att "utplåna" kommunismen och nazismen i landet. De nya lagarna ska antas den 9 maj och kommer förmodligen leda till att landets kommunistparti slutligen förbjöds.

Strax efter kuppen mot landets dåvarande president Viktor Janukovitj i februari i fjol inleddes ett första försök att låta partiet förbjudas. Bakom försöket stod det högerextremistiska partiet Svoboda. Partiets aktivister ödelade samtidigt kommunisternas particentral i Kiev. I juli förbjöds slutligen kommunistpartiet av parlamentet. Partiet har dock överklagat beslutet och målet behandlas fortfarande i en domstol.

Internationalen

Steg mot totalförbud av kommunism i Ukraina

Per Leander

Internationalen 10/4 2015

Ett lagförslag om totalförbud mot all form av kommunistisk och socialistisk verksamhet har lagts fram i Ukrainas parlament. Lagförslaget har utarbetats av bland andra justitieminister Pavlo Petrenko själv, och planeras bli antaget den 9 maj. Valet av datum är symboliskt laddat eftersom man då normalt uppmärksammar den sovjetiska segerdagen över Nazityskland, något som den nya högerregimen i Ukraina inte längre officiellt vill fira.

Som lagförslaget ser ut nu kommer den även att innebära ett förbud av marxistisk litteratur och kommunistiska symboler. ”Det här är något vi borde ha gjort för 20 år sedan”, sa Pavlo Petrenko i ett TV-uttalande, men påpekade att det först nu, tack vare ”Majdanrevolutionen” finns tillräckligt starkt stöd i parlamentet för att slutligen göra upp med kommunismen.

Nu har också Dmitrij Jarosj, politisk ledare för den väpnade fascistiska organisationen Högra sektorn, blivit utsedd som militärrådgivare till Ukrainas överbefälhavare Viktor Musjenko. Dmitrij Jarosj, som också sitter i parlamentet, har i sin bok *Nation och revolution* argumenterat för parlamentarismens avskaffande och skapandet av en etnisk stat. Samtidigt bekräftar inrikesminister Arsen Avakov att från och den 20 april kommer amerikanska militära rådgivare att anlända till Kiev för att leda en utbildning för soldater i det ukrainska nationalgardet.

Kommunismen redan förbjuden i Ukraina

Per Leander

Internationalen 17/4 2015

Nya statyer över fascisten Stepan Bandera ersätter de störtade Leninmonumenten i Ukraina

Ibland går det undan. I förra veckan skrev jag på denna sida om att Ukraina förberedde ett förbud mot kommunistisk propaganda och symbolik, och att lagen väntades antas den 9 maj. Men förbudet mot kommunism gick igenom i ukrainska parlamentet redan förra torsdagen den 9 april, efter att *Internationalen* hade gått i tryck, men innan tidningen hamnade i era brevlådor.

I den nya lagen ingår också ett förbud mot nazism, men det gäller bara den Hitlertyska varianten. Den ukrainska fascismen, representerad idag av Högra sektorn och historiskt av Stepan Bandera och hans nationalistiska paramilitär OUN-UPA som begick massmord på judar, polacker och socialister i Ukraina under andra världskriget, ska istället officiellt hyllas, enligt den nya lagen.¹

Det blir till och med kriminellt att ”förtala” Bandera och förneka att OUN-UPA var ”frihetskämpar” som förde en ”rättfärdig kamp” mot sovjetkommunismen, ett brott som kan ge mellan fem och tio års fängelse.

Antagandet av denna antidemokratiska lag i ett av Europas största länder har i princip fått noll uppmärksamhet i svensk media. Ett undantag är *Aftonbladet Kultur* där Martin Aagård påpekar:

”Det är sorgligt att se hur Ukraina försöker bygga framtiden genom att utradera sin historia och tvinga alla medborgare att med hot om fängelse rätta in sig i de politiska leden. Det är inte bara fel. Det kommer aldrig att gå.”

Två osannolika möten

Per Leander

Internationalen 17/4 2015

På flyget till Riga hamnar jag bredvid den gamle diplomaten Hans Blix som sitter i stolen precis på andra sidan gången; en av få borgerliga politiker som jag verkligen har respekt för. Jag samlar mod och tänker att när flygvärdinnorna är klara med säkerhetsinformationen och planet har kommit upp i luften ska jag försöka inleda ett samtal med honom. Jag är intresserad av hur han ser på utvecklingen i Irak sedan USA:s invasion 2003 och det krig som han försökte stoppa i egenskap av ordföranden för FN:s kommission som utredde och kom fram till att Irak inte hade några massförstörelsevapen. Jag vill också höra hur han ser på framväxten av IS som ett resultat av detta krig. Och vad han tycker om Margot Wallströms förslag om att skicka svensk trupp till Irak nu.

Men så fort planet har kommit upp i luften, knäpper Hans Blix upp sitt säkerhetsbälte och flyttar ner till en annan ledig plats vid fönstret. Där försvinner min chans att inleda ett naturligt och avslappnat samtal med honom, för jag vill inte sitta och skrika över gången och det finns ingen möjlighet att flytta med efter honom utan att jag tränger mig på.

Hans Blix blir kvar i Riga medan jag skyndar vidare till transfer och nästa flyg som ska ta mig till Ukraina. Jag landar på flygplatsen Borispol i Kiev torsdagen den 9 april, samma dag som det ukrainska parlamentet antar en lag som förbjuder kommunism. Även om jag som EU-medborgare välkomnas vid den ukrainska gränskontrollen med mitt statusgivande svenska pass, känns det som att jag kommer illegalt till landet som den kommunist jag också är. Det var ett halvår sedan jag var i Kiev sist, och staden är fortfarande fylld av samma patriotiska atmosfär med ukrainska flaggor och stora nationalistiska banderoller och graffiti överallt med budskap som: ”Leve Ukraina! Ära åt hjältarna!” Speciellt runt det stora torget Majdan, där gatustriderna utkämpades som ledde till att den förre presidenten Viktor Janukovyč störtades för ett år sedan.

Jag och min reskamrat Jakob sätter oss för att äta middag på ett billigt ölhak som heter Botchka – ”Tunnan”, alldeles vid Majdan. Precis som på restauranger i Ryssland verkar det vara praxis på restauranger i Ukraina att maten inte tajmas så att alla i sällskapet blir

¹ Stepan Bandera var den mest kända av ledarna för den ukrainska fascismen och samarbetade med de tyska ockupationstrupperna under 2:a världskriget. Bandera-milisen utförde bl a mordiska judepogromer. För en historisk bakgrund, se artikeln [Nationalism och fascism i Ukraina - en historisk överblick](#)

serverade samtidigt, utan tallrikarna kommer in lite hur som helst som kocken känner för att laga maten. Jag får således min fläskkotlett först, och hinner äta upp den innan Jakob ens fått in den lax han beställde. Därefter måste Jakob vänta ytterligare en kvart innan servitören kommer med potatisen som skulle vara till.

Under måltiden sitter jag och tittar på ett gäng med tre killar som sitter vid bordet snett över. Den ena är så väldigt lik någon jag känner igen. Kanske påminner han om någon brittisk skådespelare tänker jag. En av de andra männen vid bordet har en ukrainsk folkdräktsmönstrad skjorta som blev populär under Majdanrörelsen. Det är ett vanligt nymode i den nationalistiska yra som fortfarande råder i Ukraina och jag tänker inte mer på det.

Vi äter upp och funderar på att beställa in varsin öl till. Men så blir jag alldeles kall när jag plötsligt inser vem mannen som jag har suttit och tittat på är. ”Vänd dig inte om nu, men det är Andreas Carlsson som sitter där borta”, säger jag till Jakob. Det är den svenske nazisten Andreas Carlsson som är misstänkt för mordförsöket på Showan Shattak i Malmö den 8 mars förra året, varefter han flydde till sina nazivänner i Ukraina där han numera lever, för att slippa undan rättvisan i Sverige. Svensk polis kan inte, eller vill inte, lägga energi på fallet eftersom Ukraina vägrar att lämna ut honom till Sverige trots att han är internationellt efterlyst.

Jakob vänder sig om och tittar men kan inte bekräfta om det är Andreas Carlsson eftersom han inte vet hur han ser ut. ”Googla efter bilder i din mobiltelefon” säger jag, och Jakob gör det. Visst, det är Andreas Carlsson, vi är hundra procent säkra nu. Inför Ukrainaresan har jag haft i tankarna att man kanske i värsta fall skulle stöta ihop med Mikael Skillt, den mest kända av de svenska nazister som flyttat till Ukraina för att kriga på Kievs sida mot rebellerna i öst. Men Andreas Carlsson hade jag nästan glömt bort.

Allt känns väldigt olustigt och vi bestämmer oss för att betala för maten och gå därifrån så fort som möjligt. Vi börjar prata ryska med varandra för att Andreas Carlsson inte ska höra att vi är svenskar, även om jag funderar på om han kanske är lika rädd för att bli upptäckt av oss, som vi är att han ska förstå att vi också är svenskar. När vi går förbi bordet där Andreas Carlsson sitter hör vi att han pratar engelska med sitt sällskap, som en sista bekräftelse på att det verkligen är han och inte någon ukrainare som bara är väldigt lik honom. Vi kommer ut och går bort från Majdan, förbi den tomma sockeln där den störtade Leninstatyn stod, och promenerar tillbaka till vårt hostel på andra sidan stan vid det som tidigare hette Komintern-gatan, men som nu har bytt namn till Symon Petljuras gata efter en ukrainsk nationalist som slogs mot bolsjevikerna under ryska inbördeskriget.

Vi har ingen lust att dricka mer öl och bestämmer oss för att runda av trots att kvällen är ung. Vi måste hur som helst upp tidigt nästa morgon för en dagsutflykt till Tjernobyl.

Kansan Uutiset

De ukrainska ungtkommunisternas ledare berättar om sin våldsskjutsning

Antero Eerola

Kansan Uutiset (Helsingfors) 21/3 2015

De ukrainska ungtkommunisternas ordförande Mihail Kononovitsj berättar för *Kansan Uutiset* hur Högersektorn i Ukraina grep honom med våld på ett möte och hur han kördes till skogs i bakluckan på en bil. Där hotades han och andra våldsskjutsande² med att brännas levande.

De extrema högergrupperna tar lagen i egna händer. En av deras offer är de ukrainska ungtkommunisternas ordförande Mihail Kononovitsj. Han berättar om sin skräckinjagande erfarenhet den 25 februari 2014, strax efter maktkuppen i Ukraina.

”Det var på ett möte, när helt plötsligt Högersektormän stormade in, i ungtkommunisternas lokal. De var omkring 50 stycken” minns Kononovitsj när vi sitter i hans arbetsrum utanför Kievs centrum.

”De började med en gång att slå och prygla oss. Jag blödde i ansiktet. Därefter stuvades vi med våld in i bilar och fördes till skogs utanför staden.” Där tog våldsverkarna fram en filmkamera och krävde att ungtkommunisterna skulle be det ukrainska folket om ursäkt. ”Jag frågade för vad jag skulle be om ursäkt? Varför? Hade jag varit med och skjutit folk på Maidan?”

Kononovitsj säger att högeraktivisterna hotade att hålla bensin över dem och bränna dem levande. Ytterligare slag utdelades. Till slut fördes de tillbaka till Högersektorns ledare och sen släpptes de.

Efter några dagar fick Kononovitsj ett telefonsamtal från Ukrainas säkerhetstjänst SBU som varnade honom om att lämna hemmet. Annars kunde en ny våldsskjutsning hända.

Ukrainas Högersektorns talesman: ”Vi förvarnade om våldet”.

Den ukrainska ärkenationalistiska Högersektorn tar lätt på de ukrainska ungtkommunisternas anklagelse om våld. Högersektorns officiella talesman Artjom Skoropadskij förnekar inte att något sådant kunde ha hänt.

”Javisst sådant har hänt när vi har skingrat kommunisternas och socialisternas demonstrationer” säger Skoropadskij när *Kansan Uutiset* träffar honom i Kiev.

”Vi har varnat dem en gång, att det tjänar inget till att gå ut. Vi varnade dem en andra gång. Men om de inte lyssnar, då kan dylikt hända. Kommunisterna är öppna fiender till det ukrainska folket. De bör bedömmas efter sina handlingar. Och vi har dömt dem efter deras handlingar. Vi har aldrig hemlighållit vår antikommunism och vi kommer inte heller att göra det i framtiden. Allt slags vänstertänkande, kommunism, socialism, socialdemokrati, är tveklöst till skada för Ukraina.”

Skoropadskij berättar att Högersektorn är ett politiskt parti med en beväpnad gren. Partiets kämpar har aktivt tagit del i krigshandlingarna mot östukrainska separatister. Ledare för de bägge flyglarna - den politiska och den beväpnade - är Dmytro Jarosh.

Kansan Uutiset (Helsingfors) den 21 mars 2015. Översättning från finska och not Per-Erik Wentus.

² Våldsskjutsning är en direkt aktion som fascistiska organisationer använder sig av. Man griper politiska motståndare och skjutsade dem till öde platser, där de misshandlas.

Proletären

Liberaler och fascister förbjuder kommunismen

Patrik Paulov

Proletären 15/4 2015

Kommunister firar 1 maj i staden Charkov förra året. Med den nya lagen är det förbjudet att använda kommunistiska symboler.

Det ukrainska parlamentet har röstat igenom en lag som inte bara förbjuder den kommunistiska ideologin utan också användandet av symboler, namn eller bilder som kan förknippas med kommunismen eller Sovjetunionen. Ukrainas regering vill göra sig av med all tänkbar opposition.

Tidigare har den ukrainska regeringen försökt, men bara delvis lyckats, att förbjuda landets kommunistparti. Partiets parlamentariska fraktion upplöstes och hundratals medlemmar har gripits för att ha "stött rebellerna i sydöstra Ukraina".

Den nya lagen, som röstades igenom i Ukrainas parlament 9 april, förbjuder bland annat kommunistisk propaganda, kommunistiska symboler, Sovjetunionens nationalsång, förnekandet av "kommunismens kriminella karaktär", namn på orter eller gator som förknippas med Sovjetunionen och refererandet till kommunistiska ledare och händelser, inklusive oktoberrevolutionen 1917.

Bakom förslaget till lagen står en rad parlamentsledamöter från olika partier, med krigsherren Oleh Ljasjko i spetsen. Han är ledare för högerextrema Radikala partiet och en av grundarna till den nazistiska Azov-bataljonen, där flera svenska nazister ingår.

Men bland övriga initiativtagare syns också liberaler, som journalisten Viktoria Siumar, ordförande i Kommittén för yttrandefrihet och informationspolitik, och "aktivisten" Hanna Hopko som så sent som i december tilldelades den US-amerikanska intresseorganisationen National Democratic Institutes demokratipris för sin "insats för demokrati i Ukraina".

En av regeringens företrädare, Jurij Lutsenko, förklarar att ”symboler som femuddiga stjärnor och hammaren och skäran kommer att försvinna från ukrainska gator”, enligt Wall Street Journal som är en av få tidningar i väst som skrivit om den nya lagen.

Tidningen citerar också kommunistpartiets ledare Petro Symonenko som menar att lagen ”banar väg för mer repression mot inte bara kommunisterna utan mot all opposition i landet”.

Om lagen tillämpas fullt ut innebär det, förutom ytterligare förföljelser av oppositionella i landet, att tusentals monument och statyer förstörs och att gator och hela orter måste byta namn. I dagarna har fascistgrupper redan attackerat statyer och andra symboler för socialismen samtidigt som protestaktioner har hållits i sydöstra Ukraina.

I den nya lagen likställs kommunismen med nazismen, som också förbjuds. Men lagen är tydligt riktad mot kommunisterna. Samma dag röstade parlamentet igenom en lag som erkänner den protyska nationaliströrelsen under Andra världskriget – alltså nazisterna – som befrielsekämpar och inte nazister.

För två veckor sedan var kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke i Ukraina för att prata om demokrati och yttrandefrihet med bland annat Ukrainas kulturminister Vyacheslav Kirilenko.

Vad hon hade att säga om att kommunister förbjuds och nazister hyllas som befriare i EU-liberalernas nya Ukraina vet vi inte.

Fakta och bakgrund

- Följande ukrainska städer kan tvingas att byta namn på grund av kommunismförbudet:
- Kirovohrad – döpt efter bolsjevikledaren Sergej Kirov
- Dniprodzerzjynsk – döpt efter grundaren av sovjetiska säkerhetspolisen, Felix Dzerzjinskij
- Dnipropetrovsk – döpt efter den ukrainske sovjetledaren Grigorij Petrovskij
- Komsomolsk – döpt efter det kommunistiska ungdomsförbundet Komsomol
- Illitjivsk – döpt efter Vladimir Illitj Lenin
- Stachanov – döpt efter den sovjetiske legendariske gruvarbetaren Alexej Stachanov

Tystnad råder om Ukraina

Ledare

Proletären 22/4 2015

I förra veckans sköts den ukrainske journalisten och författaren Oles Buzina ihjäl utanför sitt hem i Kiev. Det är det senaste i raden av mord och mystiska dödsfall bland regimkritiska journalister och politiker i Ukraina.

Vi vet inte vem som ligger bakom mordet och tänker inte ägna oss åt några spekulationer. Vad vi dock vet är att fullkomlig tystnad råder hos det svenska etablissemanget. Inte en enda röst har höjts till försvar för det fria ordet och inte ett enda seminarium med chefredaktörer har ordnats om hotet mot journalistiken.

Vi betvivlar inte ärligheten hos den annars så upprörda kören till pressfrihetens försvar. Ilskan över att journalister dödas är säkert äkta hos många av dessa, precis som hos oss. Men tystnaden inför det som händer i Ukraina visar att det fria ordet är styrt och att upprördheten är ytterst selektiv.

Morden på politiska motståndare och obekväma journalister äger rum i ett Ukraina där kuppregeringen i samma andetag förbjuder kommunismen och utser nazister till rådgivare åt militärledningen.

Utvecklingen får även svenska konsekvenser. En hotfull och aggressiv högerlobby försöker i stad efter stad förhindra visandet av en utställning om massmordet i Odessa den 2 maj förra året då ett 40-tal människor brändes ihjäl av fascisterna.

Om detta får man tydligen inte berätta, inte ens Arbetarnas Bildningsförbund vågar upplåta sina lokaler.

När svenska journalister och debattörer väljer att hålla tyst bara för att våldet och det politiska förtrycket riktas mot den sida som hela det svenska etablissemanget har utsett till fiende, så tar de samtidigt ställning för förtrycket.

Och de sviker den journalistiska uppgift, som de annars talar så storordigt om, som säger att den viktigaste uppgiften är att granska den egna makten.